

[Per Federspiel.]

forbindelse med afspændingspolitikken. Jeg tror, sandheden ligger et eller andet sted midt imellem. Den ene part i forhandlinger af den art må nødvendigvis acceptere det politiske system på den anden side, hvad enten han kan lide det eller ej. Vi må naturligvis i vore indbyrdes drøftelser tage den skarpe afstand fra den såkaldte Bresjnevdoktrin; men i vore forhandlinger må vi acceptere den som en politisk kendsgerning, ganske — for at blive i vores egen banehalvdel — som vi må afvise enhver kritik eller modstand fra de østlige landes side mod den måde, på hvilken vi i Vesteuropa organiserer os. Det er den eneste måde, på hvilken der kan opnås en forhandlingssituation, hvor begge parter kan have tillid til den andens troværdighed.

Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning om Grækenland. Grækenlandsspørgsmålet, som jo er rejst i Europarådet, og som ministeren nu i anden omgang gjorde rede for, er ikke færdigbehandlet. Der er sikkert mange medlemmer af dette ting, der med interesse læste professor Max Sørensens kronik i Politiken for kort tid siden, hvor han rejste en efter min mening berettiget kritik imod den måde, hvorpå Europarådets ministerkomité havde behandlet dette spørgsmål. Professor Max Sørensen glemte imidlertid én ting, at der var to sider af denne sag. Der var dels den menneskerettighedssag, der var rejst af de nordiske regeringer og den hollandske regering, dels var der en sideløbende aktion fra Europarådets rådgivende forsamling. Menneskerettighedskommissionssagen gik på de ganske åbenbare krænkelser og navnlig på det meget vigtige spørgsmål, om der havde foreligget en sådan politisk situation, da det græske styre kom til, at statens eksistens, som det hedder, var truet, og tillige det spørgsmål, i hvilket omfang almindelige normer for civiliseret lovgivning havde været overtrådt ved tortur og andet. Fra Europarådets rådgivende forsamlings side var spørgsmålet et andet, nemlig dette, at Grækenland havde overtrådt Europarådets statut ved at afskedige sit parlament og undlade at afholde frie valg uden at give noget som helst til kende om, at man havde til hensigt på et bestemt tidspunkt at afholde frie valg. Disse to sager kom altså til

at løbe parallelt og kolliderede ulykkeligvis i deres konklusion.

Det havde utvivlsomt været rigtigt, hvis man fra ministrenes side havde ladet denne sag ligge indtil udløbet af den frist på 3 måneder efter afgivelsen af menneskerettighedskommissionens betænkning, der nu engang er, før den kan behandles. Derved havde der været en mulighed. Denne mulighed er stadig til stede, men den er selvfølgelig vanskeliggjort ved, at man har foretaget en suspension af Grækenland fra Europarådet. Den politiske mulighed, som udenrigsministeren rigtigt nævnte er til stede, må nu tages op med den største alvor. Der er nemlig ikke nogen interesse i at kaste et land ud af et samarbejde, men der er en interesse i at etablere lovlige og demokratiske tilstande i et land, og det er i og for sig det, der er menneskerettighedskonventionens formål at sikre gennem den retspleje, der er anordnet, som er noget enestående i verden, at man enten ad forhandlingens vej eller i visse tilfælde, hvor landene har accepteret en domstolsafgørelse, ad domsvejen kan afgøre, om et land har overtrådt normerne for demokratisk politisk livsførelse.

Det er som sagt ikke noget formål at ekskludere Grækenland; det kan kun være udtryk for selvtilfredshed, hvis man glæder sig over dette. Det, opgaven nu må gå ud på, er at få Grækenland tilbage i Europarådet, også fordi Grækenland er et vigtigt led i NATO-kæden, ikke mindst som forholdene ligger i Middelhavet. Og denne mulighed står stadig åben. Grækenlands medlemskab af den europæiske menneskerettighedskonvention ophører først den 1. juli i år, dets medlemskab af Europarådet ophører først med udgangen af 1970. Der er altså tid til at forhandle med den græske regering, der er tid til at anvende de diplomatiske midler til at nå den næste etape, efter at man har etableret overtrædelsen: at få Grækenland tilbage under ændrede forhold i Europarådet. Derfor er det rigtigt, at ministeren siger, at sagen ikke er afgjort.

Der er jo ingen sanktioner i dette spørgsmål. Det bringer mig til det tredje spørgsmål, som hr. Stinus rejste. Hr. Stinus glædede sig over, at et firma var blevet dømt ved Københavns byret for at have overtrådt sanktionsbestemmelserne mod Rho-